

Broj: U-III-1296/2016
Zagreb, 25. svibnja 2016.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Antun Palarić, predsjednik Vijeća, te suci Mato Arlović, Marko Babić, Slavica Banić, Mario Jelušić i Aldo Radolović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Josip Miljak iz Zagreba, kojeg zastupa Davorin Karačić, odvjetnik iz Zagreba, na sjednici održanoj 25. svibnja 2016. jednoglasno je donio

O D L U K U

Ustavna tužba se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Dopuštenu i pravodobnu ustavnu tužbu podnio je Josip Miljak iz Zagreba (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg zastupa Davorin Karačić, odvjetnik iz Zagreba.

Podnositelj u ustavnoj tužbi tvrdi da su mu presudom Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske broj: Jž-2824/2014 od 3. prosinca 2015. (u daljnjem tekstu: osporena presuda), povrijeđena ustavna prava zajamčena člankom 26. i člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

1.1. Osporenom presudom odbijena je žalba koju je podnositelj podnio protiv presude Prekršajnog suda u Karlovcu, Stalne službe u Slunju broj: 12 J-466/13 od 18. travnja 2014. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda). Prvostupanjskom presudom podnositelj je, kao l-okrivljeni proglašen krivim za počinjenje djela prekršaja protiv javnog reda i mira, opisanog i kažnjivog u smislu članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira ("Narodne novine" broj 41/77., 55/89., 5/90. - pročišćeni tekst, 30/90. i 47/90., u daljnjem tekstu: ZoPJRM). Podnositelju je izrečena novčana kazna i obveza naknade troškova prekršajnog postupka u paušalnom iznosu.

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka zatražen je na uvid spis predmeta Prekršajnog suda u Karlovcu, Stalne službe u Slunju broj: J-466/13

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. Prvostupanjski sud je, utvrdivši sve relevantne činjenice, na temelju provedenih dokaza tijekom postupka, ocijenio da su se u inkriminiranom ponašanju podnositelja, kao I-okrivljenog ostvarila sva bitna subjektivna i objektivna obilježja djela prekršaja koje mu je stavljeno na teret.

Utvrđenje o odgovornosti podnositelja za počinjenje djela prekršaja opisanog i kažnjivog u smislu članka 5. ZoPJRM-a, prvostupanjski je sud obrazložio između ostalog sljedećim:

"(...)

Nesporna je činjenica da je I-okr. ..., kao predsjednik Hrvatske čiste stranke prava, kritičnog dana organizirao komemoraciju u znak spomena na smrt ustaškog krilnika Jure Francetića u Slunju ... Nadalje, nesporno je da je I-okr. ... istupio ispred skupine opisujući osnivanje NDH-a, crne legije, ratnog puta Jure Francetića, po završetku govora izvikao 'Bog i Hrvati, za dom', dok je nepoznata osoba iz skupine izgovorila 'spremni' podižući ispruženu desnu ruku u vis a time oponašajući nacistički pozdrav.

Takvim načinom I-okr., je po uvjerenju suda, pozivao na neprihvatljive političke poruke na javnom mjestu i to izgovarajući opisane povike kojima je poticao prisutne na 'odgovor' u smislu izvikivanja 'spremni' ... Nesporna je i činjenica da su prisutni pjevali pjesme 'evo zore evo dana' a kojom se veliča lik i djelo Jure Francetića. ...

Stoga je sud obranu I-okr. u djelu kad navodi da nema dokaza da je osobno bilo što počinio, uzeo neosnovanom i usmjerenu na izbjegavanje prekršajne odgovornosti jer je govorom, te opisanim uzvicima remetio javni red i mir potičući organiziranu skupinu na uzvike, pjesme, kojima se izaziva netrpeljivost.

(...)

... sud I-okr. ... oglosio odgovornim i kaznio kao u izreci, u uvjerenju da su se u ponašanju ... stekla sva obilježja prekršaja iz čl. 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, koji propisuje kažnjavanje onog tko na javnom mjestu izvođenjem, reproduciranjem pjesama, skladbi i tekstova ili nošenjem ili isticanjem simbola, tekstova, slika, crteža remeti javni red i mir.

Pri odmjeravanju visine izrečene kazne u skladu s čl. 36. 1. i 2. PZ-a sudac je imao u vidu sve okolnosti koje utječu na odmjeravanje visine kazne pa ovako odmjerenu novčanu kaznu drži razmjernom težini počinjenog djela i stupnju odgovornosti okrivljenika. Kao olakotne okolnosti uzeo je dosadašnje nekažnjavanje I-okr. ... što je utvrđeno uvidom u Prekršajnu evidenciju Ministarstva pravosuđa, dok otegotnih nije našao.

(...)"

4. Odlučujući o žalbi podnositelja, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske u cijelosti je prihvatio činjenična utvrđenja i pravna stajališta prvostupanjskog suda, potvrdio prvostupanjsku presudu a u obrazloženju osporene presude naglasio i sljedeće:

"... činjeničnim opisom optužnog prijedloga PP Slunj žaliteljima se stavlja na teret da su počinili prekršaj iz članka 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, kojim je propisano da će se kazniti za prekršaj tko na javnom mjestu izvođenjem, reproduciranjem pjesama, skladbi ili tekstova ili nošenjem ili isticanjem simbola, tekstova, slika, crteža, remeti javni rad i mir. Radnja izvršenja, prije svega, što je i konkretni slučaj, može biti počinjena na javnim priredbama, emitiranjem neprihvatljivih političkih poruka.

Žalitelji, u obranama pred prvostupanjskim sudom, kao ni u podnijetim žalbama ne poriču objektivni čin prekršaja, smatrajući, međutim, da svojim postupanjem nisu počinili prekršaj, pozivajući se na Ustavom zajamčeno pravo na javno djelovanje i javno iznošenje svojih političkih stavova.

(...)

Iz ... odredbi Ustava jasno proizlazi da se Republike Hrvatska ne temelji na povijesnim tekovinama Nezavisne Države Hrvatske, čiji istaknuti pripadnik je bio Jure Francetić, a slobode i prava žalitelja kao članova političke stranke Hrvatske čiste stranke prava u javnom izražavanju osobnog mišljenja u konkretnom slučaju su ograničena Zakonom o prekršajima protiv javnog reda i mira, člankom 5., sukladno članku 16. Ustava, da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak. U konkretnom slučaju ograničenje prava imenovanih usmjerena su na legitimni cilj i razmjerna naravi potrebe ugroženog dobra u odnosu na ograničenje prava i sloboda, s obzirom da su žalitelji iznosili neprihvatljive političke poruke, na kojima se Republike Hrvatska kao samostalna i nezavisna, suverena i demokratska države ne temelji.

Razloge prvostupanjske odluke u cijelosti prihvaća i ovaj sud, pa kako žalitelji nisu naveli nikakve nove, niti uvjerljive razloge kojima bi potkrijepili svoje osporavanja odgovornosti za prekršaj koji im se pobijanom presudom stavlja na teret, nisu doveli u sumnju pravilnost i zakonitost odluke prvostupanjskog suda.

Iz navedenih razloga nije osnovana žalba zbog nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

U odnosu na prigovore žalbe da postupanjem žalitelja nije bila uznemirena javnost, jer osim sudionika komemoracije nije bilo drugih građana, ističe se da se prema izreci prvostupanjske presude događaj zbio u gradu Slunju, na Trgu Zrinskih i Frankopana, dakle na neograničeno otvorenom javnom mjestu, koje je trajno dostupno neograničenom skupu osoba, na koje svaka osoba u bilo koje vrijeme ima mogućnost pristupa, pa prisutnost javnosti nije potrebno utvrđivati i obrazlagati, jer se to samo po sebi podrazumijeva.

Iz navedenih razloga nije osnovana žalba zbog pogrešne primjene materijalnog prekršajnog prava.

(...)"

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

5. U ustavnoj tužbi podnositelj, u bitnome, ponavlja prigovore navedene u žalbi, a koje prigovore je već meritorno razmotrio i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske. U tom smislu navodi:

"... Podnositelju stavljeno na teret da je počinio prekršaj protiv javnog reda i mira, činjenično i pravno opisan u izrijeku pobijane odluke Prekršajnog suda u Karlovcu, Stalne službe u Slunju, iako predmetne zgone na mjestu događaja nije postojala 'uznemirena javnost' budući su na predmetnom mjestu zatečeni isključivo osobe koje su sudjelovale u događaju ...

Takvim postupanjem, koje Podnositelj tumači i politički motiviranim postupanjem unatoč neispunjenju materijalnih pretpostavki za egzistenciju prekršaja iz čl. 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, Podnositelj je doveden u neravnopravan položaj s ostalim građanima u odnosu na koje se Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira primjenjuje ... na način da za primjenu istog moraju biti ispunjene pretpostavke propisane samim zakonskim tekstom predmetne odredbe čl. 5. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira ...

(...)

Nastavno na izložene povrede ... presuda Visokog Prekršajnog Suda Republike Hrvatske ne sadrže valjano obrazloženje u kojemu bi ... obrazložili u čemu se konkretno sastoji potencijalno narušavanje javnog reda i mira ..."

Ustavnom sudu predlaže usvajanje ustavne tužbe.

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

6. Ustavni sud razmatrao je ustavnu tužbu podnositelja u svjetlu mjerodavnog dijela članka 29. stavka 1. Ustava koji glasi:

"Članak 29.

Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično ... odluči o ... sumnji ili optužbi zbog kaznjivog djela.
(...)"

Sadržaj ustavnog prava na pravično suđenje ograničen je na jamstva pravičnog suđenja. Sukladno tome, ocjenjujući navode ustavne tužbe sa stajališta tog ustavnog prava, Ustavni sud ispituje eventualno postojanje povreda u postupcima pred sudovima i na temelju toga ocjenjuje je li postupak - razmatran kao jedinstvena cjelina - bio vođen na način koji je podnositelju osigurao pravično suđenje.

6.1. U konkretnom slučaju, odgovornost podnositelja utvrđena je u prekršajnom postupku nakon provedenog dokaznog postupka pred nadležnim prvostupanjnskim sudom. Podnositelju je bilo omogućeno pratiti tijek postupka, sudjelovati u postupku, izjašnjavati se i predlagati dokaze u odnosu na odlučne činjenice te poduzimati sve zakonom dopuštene procesne radnje.

Iz presude prvostupanjnskog suda razvidno je koje dokaze je taj sud proveo i na kojim dokazima temelji svoje utvrđenje da je podnositelj kao I-optuženik, djelujući na opisani način, počinio djelo prekršaja koje mu je stavljeno na teret. Analizirajući sve provedene dokaze te činjenice o kojima ovisi opstojnost predmetnog prekršajnog djela, prvostupanjnski sud je za svoja utvrđenja i stajališta dao valjane pravne razloge (v. točku 3.).

7. U nastavku postupka i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske također je u obrazloženju osporene odluke iznio argumentirane razloge za utvrđenje neosnovanosti podnositeljevih žalbenih navoda. To osobito u odnosu na one prigovore koje podnositelj sadržajno identično kao u žalbi navodi i u ustavnoj tužbi, a odnose se na povredu prava zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava.

Ustavni sud radi izbjegavanja ponavljanja već napisanog, upućuje na točku 4. obrazloženja ove odluke, a u kojoj je iscrpno citiran dio obrazloženja osporene presude. Iz njega je razvidno da je drugostupanjnski sud odgovorio i u odnosu na prigovore iz žalbe koji se odnose na tumačenje i primjenu mjerodavnog materijalnog prava u slučaju podnositelja.

Stoga navode podnositelja kojima obrazlaže povrede istaknutih ustavnih prava Ustavni sud nije prihvatio kao ustavnopravno relevantne u konkretnom slučaju. Zaključna je ocjena Ustavnog suda da osporena presuda sadrži primjereno obrazloženje razloga na kojima se temelji.

8. Slijedom navedenog, na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) odlučeno je kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Antun Palarić, v. r.